

Maa jeg endvidere sige, at det vil være urigtigt at sammenligne Tallene fra før 1918 med Tallene paa det nuværende Statsbudget. Disse Tal kan aldeles ikke tages raat, thi Tallene fra før 1918 er i Virkeligheden skammeligst lave i Forhold til det, som det vilde have været Statens simple Pligt at yde. Faa Tallene for en forsvarlig og rimelig Statsskoleordning frem, da først har man det rette Sammenligningsgrundlag; og det er min Overbevisning, at hvis disse Tal kunde tilvejebringes, vilde Differencen ikke synes forfærdende stor.

Hvis Staten fremhæver de Passiver, som den maatte overtage med Skolerne, de Pensions- og Understøttelsesbyrder, der fulgte med — og her skal det villigt erkendes, at i dette Forhold viste Staten sig ved Overenskomsten overordentlig large —, bør det ogsaa siges, at Staten fik de forhaandenværende Aktiver: Bygninger, Grunde, Inventar o. s. v., paa overmaade favorable Vilkaar. Jeg skal blot for at nævne et Tal fremføre, at de 11 Skoler, som Staten overtog med Inventar og alt, vurderedes til en Sum af godt og vel 2 800 000 Kr., medens de Behæftelser, der var paa disse Bygninger, androg lidt over 2 Mill. Kr. — altsaa disse Værdier fik Staten overdraget med denne meget lave Vurdering.

Man sammenligne hermed blot, hvad Staten f. Eks. har kostet paa Statsskolerne i Randers og Viborg, og man vil ved denne Sammenligning komme til Erkendelse af, hvor overordentlig billigt Staten fik disse talrige Skolebygninger overdraget. Jeg skal ikke her komme ind paa, om de nævnte Statsskoler er bygget for dyrt. De blev bygget i en dyr og vanskelig Tid, hvad f. Eks. ogsaa de Udgifter, som Københavns Kommune har maattet regne med ved Opførelsen af de Kommuneskoler, som her blev bygget i nævnte Periode, viser. Men netop naar vi tager dette i Betragtning, ses det end ydermere, hvor favorabelt Staten har kunnet overtage disse Skolebygninger.

Med andre Ord, naar man da opgør Regnskabet over Givet og Modtaget, er det ikke udelukkende i Statens Disfavør. Dette skal ogsaa siges i en Situation som denne, hvor man klager over de meget store Udgifter til Skolevæsenet.

Muligvis vil man fra Regeringens Side overfor Tanker som disse sige: Er der overhovedet Besparelser mulige, naar man paa denne Maade vil sætte Skjold for Nedskæringskniven paa Omraader, der ellers frembød et meget fristende Skue

for sparelystne Bestræbelser? Ja, mon ikke, mon ikke Regeringen f. Eks. vil kunne finde Besparelser ved administrativ Forenkling? Hvis det er muligt paa forsvarlig Maade, vil konservativ Velvillie utvivlsomt kunne paaregnes.

Der er maaske ogsaa Chancer for en Besparelse ved ad pædagogisk Vej at vanskeliggøre Adgangen til Gymnasieskolerne. Jeg skal ikke gaa ind paa Spørgsmaalet om, hvorvidt der er for mange Studenter. Det er en Sag, som har flere Sider, og en Sag, som ingenlunde løses, fordi man reformerer paa Skoleordningen. Der er dybere Aarsager, hvilket blandt andet en Sammenligning med andre Lande viser. Men der er altsaa her en Mulighed til Stede, ved en Skærpelse af Fordringerne til Artium og af Fordringerne ved Overgangen fra Mellemskolen til Gymnasiet.

I denne Forbindelse vil jeg gerne nævne, at jeg ikke kan være enig i de Udtalelser, min ærede Partifælle, det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersen fremførte, naar han som en subsidær Mulighed opstillede Tanken om, at Universitetet skulde etablere en særlig Adgangseksamen. Universitetet har mange Midler til at begrænse Adgangen af dem, der tager Eksamen ved Universitetet, en Skærpelse af Førstedels-eksaminerne f. Eks. Men det kan ikke være Universitetets Opgave at prøve paa at trænge ind paa det, som er Skolens Opgave, og det ligger nu en Gang i Sagens Natur, at de Skoler, som i en Aarrække har haft med Eleverne at gøre, naturligvis er langt mere skikkede til at bedømme disse Elevers Modenhedsgrad end Universitetet, der ved en pludselig og kortvarig Prøve skulde kunne tænkes at afgøre dette.

Medens vi taler om de mulige Besparelser, vil jeg gerne stille et Spørgsmaal til den højtærede Undervisningsminister. Man enedes i sin Tid om, at det Udvalg, som blev nedsat fra Kommunens og Statens Side til at føre Forhandlinger med den storkøbenhavnske højere Skole, skulde blive siddende for at behandle Tvists- og Tvivlsspørgsmaal, der kunde opkomme. Jeg vil gerne spørge den højtærede Undervisningsminister, om dette statskommunale Fællesudvalg endnu eksisterer. Jeg har intet hørt om, at det er ophævet, saa jeg vilde tro, at det i alt Fald i Teorien og paa Papiret eksisterede. Men hvis det eksisterer, forekommer det mig, at der er al mulig Grund for den højtærede Undervisningsminister til, hvis man ønsker at indføre Ændringer i den Skoleordning,